

УДК 378.014.543

DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2025-2-10>**Писарчук О.В.**

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6674-9223>

Pysarchuk Oksana

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ОЦІНКА ВПЛИВУ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО НА ДЕРЖАВНЕ ФІНАНСУВАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF THE HEI PERFORMANCE ON THE STATE FUNDING OF SPECIALIST TRAINING: REGIONAL DIMENSION

У статті здійснено комплексний аналіз взаємозв'язку між результативністю діяльності закладів вищої освіти (ЗВО) та обсягами державного фінансування підготовки фахівців у регіональному розрізі. Запропоновано методичний підхід до оцінки динаміки результативності ЗВО з урахуванням внутрішньоорганізаційних чинників. Для коректного міжрегіонального порівняння обґрунтовано необхідність використання скоригованого показника результативності, який виключає екзогенно заданий компонент регіональної підтримки та здійснено міжрегіональну оцінку результативності. Виявлена суттєва регіональна диференціація результативності ЗВО. Результати кореляційного аналізу засвідчили наявність слабкого зворотного зв'язку між результативністю ЗВО регіонів та темпами зростання фінансування, що свідчить про відсутність узгодженості між декларованими принципами результативного фінансування та фактичними механізмами розподілу бюджетних коштів між ЗВО. Виявлена диспропорція між досягненнями ЗВО та обсягами підтримки вказує на потребу трансформації формульного підходу, перегляду вагових коефіцієнтів складових формули та подальшої адаптації моделі до регіональних особливостей освітнього середовища.

Ключові слова: результативність ЗВО, державне фінансування, регіональний розвиток, формульний розподіл, кореляційний аналіз, ефективність використання коштів.

The article carries out a comprehensive study of the relationship between the performance of higher education institutions (HEIs) and the amount of state funding for training of specialists in the regional context in the context of the functioning in Ukraine of the formula mechanism for allocating budget funds among HEIs. The main attention is focused on assessing the effectiveness of the current funding formula, in particular, on identifying correlations between changes in the integrated performance indicator (excluding the regional component) and the growth rate of funding in the period 2022–2024. The author proposes a conceptually grounded approach to the exclusion of an endogenously uncontrollable indicator of regional support from the formula, which allows for a more objective comparison of the efficiency of the functioning of higher education institutions in the interregional aspect. The analysis of the data showed an increase in the average level of adjusted performance of higher education institutions in the vast majority of regions, which indicates a progressive dynamics of the development of educational potential. At the same time, the results of the correlation analysis revealed a very weak and even inverse relationship between the improvement of performance and the growth of funding, which contradicts the basic logic of the formula approach. There were cases when regions with deteriorating performance received increased funding, and vice versa – high achievements of higher education institutions in some regions were not accompanied by adequate resource provision. This leads to the conclusion that the current formula needs to be adjusted, the weighting factors clarified, the role of exogenous factors reduced, and the dependence of funding on the results achieved increased. The findings are important for the formation of a new strategy for budget financing of higher education, taking into account regional performance and the need for institutional improvement.

Keywords: efficiency of higher education institutions, public funding, regional development, formula distribution, correlation analysis, efficiency of funds use.

Постановка проблеми. Реформування системи освіти в Україні охопило широкий спектр питань та процесів серед них і процеси фінансування підготовки фахівців з вищою освітою, а саме державного фінансування підготовки. Недостатність фінансових ресурсів для забезпечення повноцінної та якісної підготовки висококваліфікованих фахівців не є ситуативною чи локальною [1], вона має системний характер впродовж тривалого часу. З метою пошуку оптимальних підходів до використання бюджетних коштів у сфері підготовки фахівців із вищою освітою, у грудні 2019 року Постановою Кабінету Міністрів України № 1146 [2] було запроваджено формульний механізм розподілу коштів між закладами вищої освіти. Прийняттям цієї постанови було задекларовано прагнення переходу до державного фінансування, яке орієнтовано на результативність діяльності кожного конкретного ЗВО. Впровадження зазначеної формули стало кроком до більшої прозорості та об'єктивності у процесі розподілу державних коштів, проте водночас породило й низку проблемних питань наукового та прикладного характеру. Актуалізувалося завдання верифікації ефективності такого підходу та дослідження того, наскільки фактично існує міцний та стабільний зв'язок між динамікою показників результативності діяльності ЗВО та обсягом фінансування, який вони отримують.

Розпорошеність мережі ЗВО в Україні, висока варіативність в результативності діяльності ЗВО, проблеми в ефективності використання бюджетних коштів на підготовку фахівців, все це обумовлює необхідність дослідження результативності діяльності ЗВО та ефективності використання бюджетних коштів в регіональному аспекті

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фінансового забезпечення системи вищої освіти, зокрема обсягів та механізмів державного фінансування підготовки фахівців, посідають одне з ключових місць у колі наукових та практичних дискусій, оскільки їхня належна реалізація безпосередньо впливає на якість людського капіталу, інноваційну спроможність країни та сталий соціально-економічний розвиток. Розгляду питань, які охоплюють проблематику державного фінансування підготовки фахівців вищої освіти, присвячено дослідження українських та іноземних вчених. В дослідженнях Лондар С. [3] акцентовано увагу на структурних особливостях фінансування освітнього процесу в Україні в контексті різних рівнів освіти, а також джерел фінансування. Дослідник підкреслює системний характер дефіциту фінансових ресурсів, що

ускладнює забезпечення якісної підготовки фахівців, і наголошує на необхідності переходу до моделей фінансування, орієнтованих на результативність.

У контексті регіонального виміру варто відзначити роботи Древаль О. Ю., Мартинець В. В., Павленко О. О., Загоруйко К. Д. [4], які досліджували особливості бюджетного фінансування ЗВО з використанням формульного підходу, а також проблеми регіональних закладів освіти. В роботі Назарко С. [5] започатковано дискусію щодо ефективності регіональної вищої освіти та її узгодженості з регіональним ринком праці. Питання щодо оцінки економічної ефективності ЗВО розглянуто в дослідженнях Крупка М. Гринькевич О та Сас С. [6], а також Мойсеєнко І в [7], вивчено підходи до вимірювання ефективності та здійснено оцінку п'яти крупних ЗВО України, з проведенням порівняльного аналізу. Однак, незважаючи на широкий інтерес до проблематики фінансування вищої освіти, методологічних аспектів та підходів до фінансування ЗВО, дослідження особливостей регіональних освітніх установ, залишається ще значна кількість дискусійних питань, серед яких виявлення зв'язку між ефективністю діяльності та обсягами фінансування в міжрегіональному порівнянні.

Мета статті. Метою проведення цього дослідження стало виявлення наявності зв'язку між покращенням результатів діяльності ЗВО певного регіону та зростанням обсягів бюджетного фінансування підготовки фахівців для таких регіонів та оцінки такого впливу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Взаємозв'язок між результативністю діяльності ЗВО та обсягами державного фінансування підготовки фахівців є складним і багатограним явищем, що відображає як причинно-наслідкові залежності, так і зворотні впливи, які формуються в умовах нормативно-правового регулювання та соціально-економічних реалій України. Сутність цього взаємозв'язку полягає у тому, що показники ефективності функціонування ЗВО, які охоплюють академічні досягнення, наукову продуктивність, ефективність працевлаштування випускників та інші критерії, мають бути суттєвою компонентною визначення та обґрунтування розміру бюджетних асигнувань, спрямованих на забезпечення освітнього процесу на високому рівні. Водночас обсяг і структура такого фінансування впливають на здатність ЗВО підтримувати та підвищувати свою результативність. Держава має націлювати ЗВО на послідовне підвищення результативності своєї діяльності [8] як у сфері освітніх послуг, так і у площині наукової, інноваційної та міжнародної активності, що у підсумку визначатиме спроможність національної системи вищої освіти

стати опорою відновлення та розвитку людського капіталу України

Результативність діяльності ЗВО виступає своєрідним індикатором ефективності використання ресурсів різних видів, як то фінансових, людських, матеріальних, тощо, незалежно від джерел їх отримання. Запроваджений в Україні підхід до розподілу бюджетних коштів, передбачає застосування комплексної формули. Серед складових компонент формули є показник, який інтегрально оцінює різні напрями діяльності певного ЗВО. Це, певною мірою формує залежність обсягів фінансування, які отримує ЗВО від рівня показника. Високий рівень цього показника, має корелювати з відносним зростанням обсягів бюджетних коштів, які спрямовують на підготовку фахівців, оскільки держава прагне стимулювати успішні ЗВО, розглядаючи їх як драйверів інноваційного розвитку та кадрового забезпечення економіки.

З іншого боку, обсяг державного фінансування безпосередньо впливає на інфраструктурні, кадрові та науково-дослідницькі можливості ЗВО, що, у свою чергу, визначає їхню спроможність демонструвати високі показники результативності. Недостатнє фінансування може призводити до погіршення матеріально-технічної бази, відтоку кваліфікованих кадрів або обмеження доступу до сучасних освітніх технологій, що неминуче позначається на якості підготовки фахівців [1] і, відповідно, на оцінці діяльності закладу. Натомість адекватне ресурсне забезпечення створює передумови для підвищення конкурентоспроможності ЗВО [9], що проявляється у кращих показниках працевлаштування випускників, наукових публікаціях, рейтингових позиціях, тощо. Отже, взаємний зв'язок між результативністю діяльності ЗВО та державним фінансуванням має двоїсту природу: з одного боку, ефективність закладу обґрунтовує потребу в більших бюджетних вкладеннях, з іншого – отримані кошти стають каталізатором подальшого вдосконалення діяльності ЗВО.

На цей процес впливає низька зовнішніх чинників, таких як регіональні особливості, демографічні тенденції чи попит на ринку праці [10]. Таким чином, вплив результативності на фінансування і зворотний вплив фінансування на результативність утворюють динамічну систему, що вимагає постійного моніторингу та вдосконалення механізмів її регулювання для забезпечення збалансованого розвитку системи вищої освіти в Україні.

Зважаючи на трансформацію принципів щодо державного фінансування ЗВО, а саме орієнтацію на фінансування за результатами діяльності ЗВО через запровадження формули розподілу бюджетних коштів [2], певною мірою, результативність ЗВО може бути

виражена через «комплексний показник діяльності i-го ЗВО» (A_i) [2], який визначено формулою розподілу.

$$A_i = PK_i \times M_i \times PP_i \times H_i \times MB_i \times PB_i \quad (1)$$

де PK_i – розрахунковий контингент здобувачів вищої освіти, які навчаються на умовах державного замовлення;

M_i – показник масштабу діяльності;

PP_i – показник регіональної підтримки;

H_i – показник наукової діяльності;

MB_i – показник міжнародного визнання;

PB_i – показник працевлаштування випускників [2].

Аналіз формули за складовими виявив наступне. Показник регіональної підтримки виступає чинником, безпосередньо інтегрованим у структуру формули, проте, на відміну від інших її компонентів, не знаходиться у сфері впливу самого закладу вищої освіти, результатів його діяльності та діяльності адміністрації певного ЗВО. Показник регіональної підтримки, фактично, визначається централізовано та має фіксоване значення на певний рік для всіх ЗВО, розташованих у межах однієї області, регіону України. Це означає, що незалежно від рівня досягнення інших показників формули, за умови демонстрації високих результатів за всіма іншими параметрами чи навпаки наявності мінімальних рівнів кожного з інших компонент формули, заклад освіти опиняється в ситуації, коли один із складових формули комплексного показника діяльності є для нього екзогенно заданим і неможливим для корекції.

Для забезпечення проведення коректного виявлення та оцінки впливу результативності діяльності ЗВО на фінансування підготовки фахівців, в межах даного дослідження запропоновано використання скоригованого показника діяльності A_i кор. Скоригований показник пропонується визначити на основі чинних складових формули [2] за виключенням показника регіональної підтримки, за наступною формулою:

$$A_{i\text{ кор}} = PK_i \times M_i \times H_i \times MB_i \times PB_i \quad (2)$$

Такий підхід дозволить при здійсненні оцінки результативності урахувати такі параметри, на які ЗВО має вплив та які безпосередньо є наслідком діяльності ЗВО, його управлінських рішень, інституційної політики, кадрового потенціалу та ефективності реалізації освітніх і наукових програм. З позиції математико-економічного моделювання, вилучення показника регіональної підтримки з формули комплексного показника діяльності дозволить уникнути викривлень під

час здійснення міжрегіональних порівнянь. Це надасть змогу більш коректно і прозоро проводити порівняльний аналіз результативності функціонування закладів, які діють у різних регіонах, демонструють власні досягнення, не залежно від місця територіального розташування. Скоригована результативність діяльності ЗВО, без урахування показника регіональної підтримки, надає можливість оцінити ефективність діяльності ЗВО та ефективність управління такими закладами в кожному регіоні окремо. Узагальнена оцінка скоригованої результативності діяльності всіх ЗВО, які розташовано в конкретному регіоні, через розрахунок середнього рівня показника, може бути певною оцінкою стану розвитку та освітнього потенціалу регіону.

В 2022 році та 2024 році склалися принципово різні умови для визначення рівня показника регіональної підтримки, який варіюється в діапазоні від 1,0 до 1,07. Під впливом воєнних дій на території України в формулі розподілу бюджетних коштів між ЗВО для 2024 року відбулись суттєві зміни в переліку регіонів з мінімальним та максимальним порогом регіональної підтримки. Це також обумовлює доцільність виключення показника регіональної підтримки для проведення коректної оцінки результативності діяльності ЗВО, особливо в контексті дослідження проведення регіональної оцінки.

За формулою 2 було на підставі інформаційних даних [11] було визначено середній рівень результативності діяльності ЗВО для кожного регіону України, як середнє значення

скоригованого показника діяльності A_i кор всіх ЗВО, які розташовано в певному регіоні для 2022 року та 2024 року (рис.1).

Результати розрахунку середнього для кожного регіону значення скоригованого показника результативності ЗВО, які наведено на рисунку 1 в динаміці за 2022 та 2024 роки, демонструють різну тенденцію змін та різну амплітуду таких змін. Неоднорідність змін у результативності ЗВО між регіонами зумовлює диференціацію внеску кожного регіону у формування загальнонаціонального освітнього ландшафту, та формування потенціалу розвитку системи вищої освіти в Україні. Маємо констатувати суттєві розбіжності між рівнем результативності діяльності ЗВО для різних регіонів. Так, в 2022 р. коливання показника між регіонами знаходиться в діапазоні між 1,053 для Закарпатської області до 1,633 в Сумській області. В 2024 році нижчий рівень зафіксовано в Чернівецькій області на рівні 1,128, тоді як в Сумській області цей показник становив 1,734. Було визначено, середньо регіональний рівень результативності діяльності, а саме скоригованого показника діяльності в 2024 році збільшився та становить 1,447, на відміну від 2022 року, коли середньо регіональний рівень становив 1,335.

Динаміка змін показника A_i кор в 2024 році до 2022 року засвідчує переважно позитивний тренд: у більшості регіонів спостерігається зростання показника результативності, що відображає поступальний розвиток системи вищої освіти. Це може бути результатом цілеспрямованих зусиль із модернізації освітньої інфраструктури

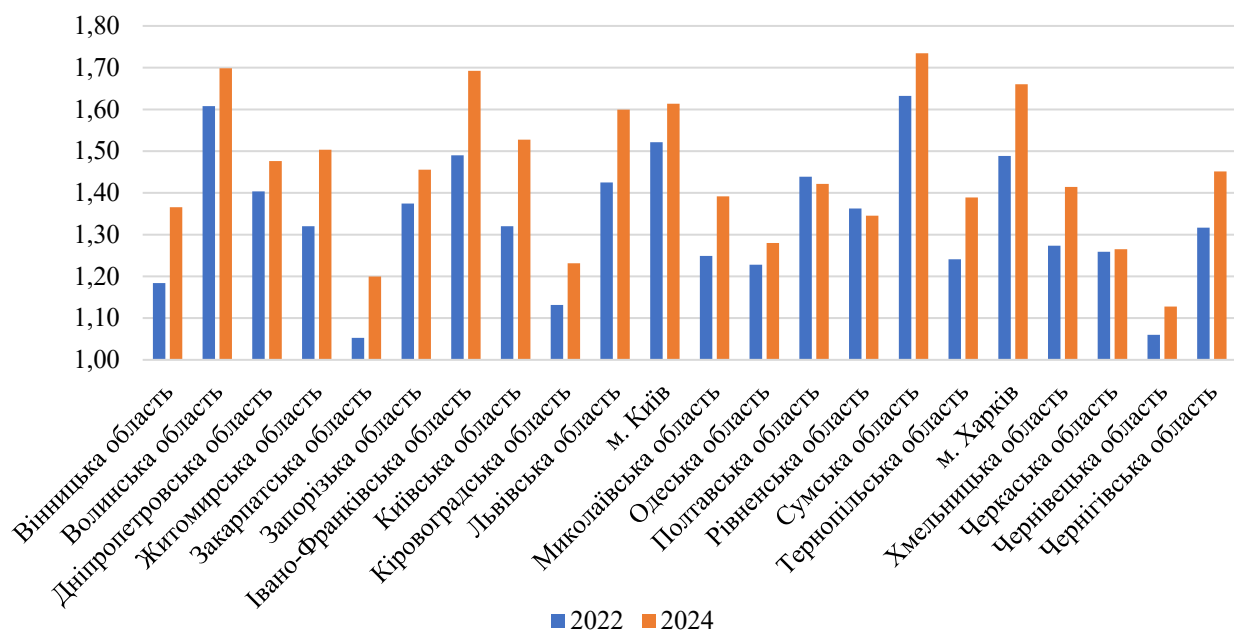

Рис. 1. Результативність діяльності ЗВО регіонів України без урахування показника регіональної підтримки у 2022 р та 2024 р.

Джерело: побудовано автором

або підвищення якості академічної діяльності. Водночас у деяких регіонах, зокрема у Полтавській (з 1,439 до 1,422) та Рівненській (з 1,363 до 1,345) областях, зафіксовано незначне зниження показника, що потребує додаткового аналізу для виявлення причин такого регресу. Загалом, зростання середнього показника результативності у більшості регіонів України за досліджуваний період свідчить про позитивну динаміку розвитку вищої освіти, що, ймовірно, є відображенням адаптації ЗВО до сучасних викликів, зокрема у контексті реформування фінансування та посилення конкуренції. Проте регіональна диференціація залишається значною.

Задекларований принцип фінансування за результатами діяльності ЗВО, який було покладено в основу реформування системи фінансування вищої освіти в Україні, представлено через показник A_i в формулі розподілу бюджетних коштів між ЗВО [2]. На підставі моделі розподілу коштів у 2022 р. [11] та у 2024 р. [11] визначено сумарне фінансування, яке було виділено ЗВО для підготовки фахівців в розрізі кожного регіону України. Співвідношення обсягів фінансування у 2024 р по відношенню до 2022 р. для кожного регіону наведено на рисунку 2.

Результати аналізу співвідношення обсягів державного фінансування ЗВО у регіонах України за 2024 рік порівняно з 2022 роком свідчать про неоднорідну динаміку ресурсного забезпечення. Середнє зростання обсягів фінансування по Україні становить 1,027, що вказує на загальну позитивну тенденцію, однак регіональна диференціація є значною.

Найвищі темпи зростання демонструють Полтавська (1,291), Хмельницька (1,218) та Івано-Франківська (1,303) області. Натомість Львівська (0,882), Вінницька (0,916) та Житомирська (0,938) області зазнали скорочення фінансування. Співставлення з даними про результативність ЗВО виявляє невідповідності: наприклад, Сумська область із високою результативністю у 2022 р та її приростом у 2024 р. до 1,734 має зниження фінансування (0,944), тоді як Полтавська, попри спад результативності, отримала значне зростання фінансування. Це підкреслює потребу у вдосконаленні механізмів розподілу ресурсів для забезпечення їхньої відповідності показникам ефективності та збалансованого розвитку системи вищої освіти в цілому.

Кореляційний аналіз взаємозв'язку між динамікою зміни середньо регіонального скоригованого показника результативності діяльності (без урахування регіональної підтримки) A_i к, та середньо регіональними темпами зростання обсягів фінансування у 2024 році порівняно з 2022 роком (рис. 3) засвідчив наявність слабкого зворотного зв'язку між цими показниками.

Значення коефіцієнта кореляції становить приблизно $-0,125$, що свідчить про відсутність стабільної лінійної залежності між покращенням показників діяльності ЗВО та обсягами отриманого фінансування. Виявлений зворотній зв'язок навіть входить у протиріччя з однією з базових основ формульного підходу. Такий результат вказує на обмежений вплив показника результативності на механізм та результати фінансового розподілу. Покращення результатів діяльності

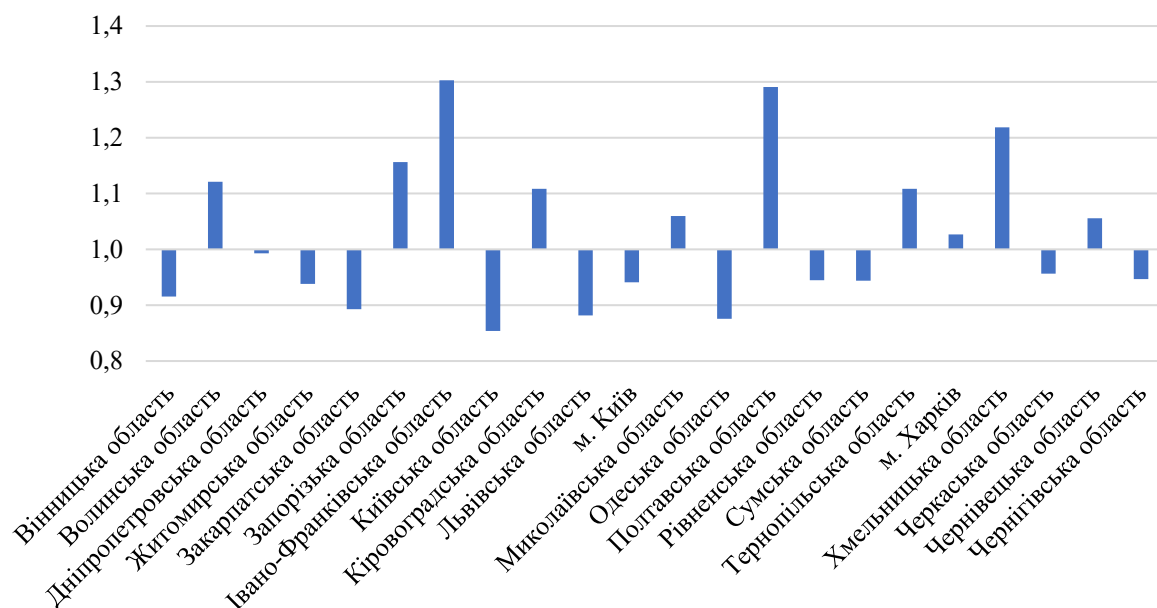

Рис. 2. Темпи росту обсягів фінансування ЗВО у 2024 р по відношенню до 2022 року за регіонами

Джерело побудовано автором

	Зміна середньо регіональної A_i кор (2024–2022)	Середньо регіональний темп росту обсягів фінансування 2024/2022
Зміна середньо регіональної A_i кор (2024 – 2022)	1	
Середньо регіональний темп росту обсягів фінансування 2024/2022	-0,12469	1

Рис. 3. Результати кореляційного аналізу залежності динаміки результативності та динаміки фінансування в регіональному аспекті

Джерело побудовано автором

за певними напрямками не є обов'язковою умовою для зростання обсягів фінансування. Отримані результати створюють підстави для припущення щодо наявності інших факторів впливу, які мають суттєво більше вагове значення для кінцевого визначення обсягів фінансування.

Маємо констатувати наявність регіонів в Україні, які отримали збільшення обсягів фінансування підготовки фахівців в системі вищої освіти, в цілому результативність закладів таких регіонів залишилась без змін, або навіть погіршилась. Проте наявні регіони, в яких ЗВО активно нарощують показники діяльності, зростає їх конкурентоспроможність, визнання, однак це не відбивається на динаміці фінансування вищої освіти такого регіону.

Висновки. Проведений аналіз свідчить про недосконалість запровадженого формульного підходу фінансування підготовки фахівців в поточній редакції. Існуючий вплив показників, які характеризують результативність діяльності ЗВО за категоріями формульного підходу, та їх вагова значимість в поточній редакції формули,

визначені як дуже малі. Відсутність суттєвого впливу інтегральної результативності діяльності на обсяги фінансування підготовки за кошти державного бюджету фактично призводить до нівелювання первісної ідеї запровадження формульного підходу, як фінансування яке залежить від результатів діяльності ЗВО. Оцінка результативності діяльності ЗВО в регіональному контексті, дозволило виокремити кластери регіонів України за спроможністю покращення результативності діяльності ЗВО цих регіонів. Неузгодженість не тільки темпів зростання, а й тенденцій зміни показників результативності та динаміки зміни обсягів фінансування за окремими регіонами свідчать про необхідність проведення подальших досліджень, а саме трансформації формульного підходу. Вплив складових затвердженої формули має бути збалансованим, тому обґрунтоване коригування шкал для визначення відповідних показників формули потребує подальших доробок для забезпечення реалізації відповідності тенденцій щодо результативності діяльності ЗВО та їх фінансування.

Список використаних джерел:

1. Кириленко О., Жадан О. Модель фінансування вищої освіти в Україні: зміна пріоритетів. *Світ фінансів*. 2023 № 2(75). С. 140–154. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1613> (дата звернення 18.03.2025)
2. Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 року № 1146 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1146-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення 09.03.2025)
3. Лондар С.Л. Удосконалення фінансування системи освіти України як передумова успішного реформування : монографія. ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2021. 274 с.
4. Древаль О. Ю., Мартинець В. В., Павленко О. О., Загоруйко К. Д. Бюджетне фінансування закладів вищої освіти в контексті підготовки здобувачів: регіональні аспекти. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2022. № 4. С. 112–126. DOI: 10.21272/1817-9215.2022.4-12
5. Назарко С. О. Ефективність регіональної вищої освіти як виду економічної діяльності. *Ефективна економіка*. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6952> (дата звернення: 28.03.2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.3.38
6. Крупка М.І., Гринькевич О.С., Сас С.П. Економічна ефективність університетів України у контексті інноваційності фінансового менеджменту. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2021 № 1(32), 470–481. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v1i32.200659>
7. Мойсеєнко І.П., Гринькевич О.С. Особливості аналізу економічної ефективності закладів вищої освіти. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2018. Випуск 1. С. 201–208.

8. Чернега В. Фінансове забезпечення закладів вищої освіти як інструмент соціально-економічного розвитку країни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-81>
9. Качула С.В. Фінансування вищої освіти: сучасні тенденції та перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 18. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.18.7>
10. Степура Т. Регіональна диференціація розвитку освітньо-інтелектуальної компоненти людського потенціалу України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2021. № 2(17). С. 8–19. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.17.8-19>
11. Розподіл коштів з державного бюджету між закладами вищої освіти. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rozpodil-koshtiv-z-derzhavnogo-byudzhetu-mizh-zakladami-vishchoi-osviti> (дата звернення 18.02.2025)

References:

1. Kyrylenko, O., Zhadan O. (2023) Model finansuvannia vyshchoi osvity v Ukraini: zmina priorytetiv [The model of financing higher education in Ukraine: changing priorities]. *Svit finansiv*. Vyp. 2. S. 140–154. Available at: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1613>
2. Pro rozpodil vydatkiv derzhavnoho biudzhetu mizh zakladamy vyshchoi osvity na osnovi pokaznykiv yikh osvitnoi, naukovoї ta mizhnarodnoi diialnosti. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 hrudnia 2019 roku № 1146 zi zminamy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1146-2019-%D0%BF#Text> (accessed March 09, 2025)
3. Londar S.L. Udoskonalennia finansuvannia systemy osvity Ukrainy yak peredumova uspishnoho reformuvannia [Improving the financing of Ukraine's education system as a prerequisite for successful reform]: monohrafiia. DNU "Instytut osvitnoi analityky". Kyiv. 2021 274 s.
4. Dreval O. Yu., Martynets V. V., Pavlenko O. O., Zahoruiko K. D. (2022) Biudzhette finansuvannia zakladiv vyshchoi osvity v konteksti pidhotovky zdobuvachiv: rehionalni aspekty [Budgetary Financing of Higher Education Institutions in the Context of Training Applicants: Regional Aspects]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Serii Ekonomika*. № 4. S. 112–126. DOI: 10.21272/1817-9215.2022.4-12
5. Nazarko S.O (2019) Efektyvnist rehionalnoi vyshchoi osvity yak vydu ekonomichnoi diialnosti [Efficiency of regional higher education as a type of economic activity]. *Efektivna ekonomika*. V. 3. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.3.38
6. Krupka, M. I., Hrynkevych, O. S., & Sas S. P. (2020). Ekonomichna efektyvnist' universytetiv Ukrayiny u konteksti innovatsiynosti finansovoho menedzhmentu [Economic efficiency of Ukrainian universities in the context of innovative financial management]. In *Finansovo-kredytna diyal'nist': problemy teorii ta praktyky*: Vol. 1(32), 470–582. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i32.200659>
7. Moiseienko I.P., Hrynkevych O.S. (2018) Osoblyvosti analizu ekonomichnoi efektyvnosti zakladiv vyshchoi osvity [Features of the analysis of economic efficiency of higher education institutions]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Serii ekonomichna*. Vypusk 1. S. 201–208.
8. Cherneha, V. (2023). Finansove zabezpechennia zakladiv vyshchoi osvity yak instrument sotsialno-ekonomichnoho rozvytku krainy [Financial support of higher education institutions as a tool for socio-economic development of the country]. *Економіка та суспільство*, № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-81>
9. Kachula S. V. (2023) Finansuvannia vyshchoi osvity: suchasni tendentsii ta perspektyvy [Financing of Higher Education: Current Trends and Prospects]. *Investments: practice and experience*, № 18. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.18.7>
10. Stepura T. (2021). Rehionalna dyferentsiatsiia rozvytku osvitno-intelektualnoi komponenty liudskoho potentsialu Ukrainy [Regional differentiation of the development of the educational and intellectual component of the human potential of Ukraine]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, № 2(17), 8–19. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.17.8-19>
11. Rozpodil koshtiv z derzhavnoho biudzhetu mizh zakladamy vyshchoi osvity [Distribution of funds from the state budget among higher education institutions]. Official website of the Ministry of Education and Science of Ukraine. Available at: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rozpodil-koshtiv-z-derzhavnogo-byudzhetu-mizh-zakladami-vishchoi-osviti> (accessed February 18, 2025).